

म्हणणाच्या अडाणी माणसांची कीव करावीशी वाटते. त्यांना निसर्गाच्या उत्क्रांतीमय जीवनाचे रहस्य मूळीच कळलेले नाही, असे म्हणावयास पाहिजे. सुंदर चित्र पाहिल्याने, मधुर गायन ऐकल्याने, उत्कृष्ट मूर्ती पाहिल्याने आपल्याला आनंद होतोच होतो. पण त्यामुळे आपली जीवनशक्ती अधिक समृद्ध होते. भावनांचा विकास होतो आणि बुद्धीची उत्क्रांती होते. कलेच्या उपभोगाने आपण अधिक सुखी, अधिक तृप्त आणि अधिक उन्नत होतो. म्हणून निसर्गाच्या उत्क्रांतीचे अपरिहार्य कार्य चालू ठेवणे, हेच कलावंतांच्या आयुष्याचे ध्येय आहे. म्हणूनच समाजाच्या आनंदासाठी, प्रगतीसाठी आणि उद्धारासाठी कलेची आणि कलावंतांची जरूरी आहे. कलावंतांच्या पावलांनी समाज चालत असतो, कलावंतांच्या डोळ्यांनी समाज पाहत असतो आणि कलावंतांच्या बुद्धीने समाज विचार करीत असतो. हजारो वर्षांच्या काळात मानवजातीने प्रगतीचा आणि संस्कृतीचा जो टप्पा आज गाठलेला आहे, त्याच्या श्रेयाचा मोठा वाटा कलावंतांना द्यावयाला पाहिजे. कलावंतांची कला हि समाजासाठी आहे; आणि कलावंतांकडून समाज हा सर्वस्वी असहाय आहे.

किंवा

३. खालील उतारा शुद्धलेखनासह योग्य विरामचिन्हे वापरून पुन्हा लिहा.

साने गुरुजी म्हणजे अबालवृद्धांचे भावविश्व संस्कारित करणारे थोर साहित्यिक कथा कादंबरी कविता चरित्र वैचारीक लेखन अशी वीविध प्रकारची वाङ्मयनिर्मिती त्यांनी केली असली तरी त्यांच्या श्यामच्या आईचे मराठी वाङ्मयातील स्थान अनन्यसाधारण आहे श्यामची आई हे मराठी वाङ्मयाचे अक्षर लेणे आहे श्यामची आई ही कथा किंवा कादंबरी नाही त्या आठवणी आहेत आठवणींची साखळी किंवा साने गुरुजींच्या बालजीवनाची आत्मकहानी म्हणा हवे तर उत्कट रम्यतेच्या वलयाने या आठवणी भारलेल्या आहेत यातला श्याम म्हणजे खुद्द साने गुरुजींचा आश्रमातले मित्र श्यामला म्हणत तु आमच्या सर्वांचे ऐकून घेतोस पण स्वतःचे मात्र काहीच सांगत नाहीस तुझ्या जिवनात ही माधुरी प्रेम सरलता कोमलता गोड हसणे सेवावृत्ती निरहंकारिता हे कुठून आले सांग मित्रांचे हे बोलणे ऐकल्यावर श्यामचे मन आईच्या आठवणींनी भरून आले त्याचे डोळे वाहू लागले तो म्हणाला गड्यानो हे सारे माझ्या आईचे देणे आई माझा गुरु आई कल्पतरु मित्रांच्या प्रेमळ आग्रहाखातर रोज रात्री श्याम या आठवणी सांगू लागला पुढे १९३३ साली नाशिकच्या तुरुंगात असताना सलग पाच रात्री जागून गुरुजींनी या आठवणी लिहून काढल्या त्यातून श्यामची आई हे पुस्तक साकार झाले.